

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Versijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Behéer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

DRIE NIEUWE UITGAVEN IN DE VLAAMSE RECHTSKUNDIGE BIBLIOTHEEK

In de vóóroorlogse periode waren er in de Vlaamse Rechtskundige Bibliotheek reeds 24 boeken verschenen. Na de bevrijding heeft ze onmiddellijk haar activiteit hernomen en verschillende belangrijke geschriften werden in de laatste jaren in deze serie gepubliceerd.

Thans zijn er wederom drie boeken van de pers gekomen waarop wij de aandacht van onze lezers wensen te vestigen.

Het is zonder twijfel van belang te onderlijnen dat tussen de drie werken, die zo pas zijn verschenen, er twee zijn van de hand van vooraanstaande Nederlandse rechtsgeleerden. Waar thans op alle gebied zoever wordt gesproken over samenwerking tussen Nederland en België in het kader van Benelux, is het stellig verheugend te kunnen vaststellen hoe innig reeds de samenwerking geworden is tussen Nederlandse en Belgische juristen wat betreft de wetenschappelijke studie van het recht in beide landen.

Het is altijd de bedoeling geweest van de Vlaamse Rechtskundige Bibliotheek die wetenschappelijke samenwerking tussen Nederland en Vlaams-België in de hoogste mate te bevorderen. Waar de taal dezelfde is, waar eenzelfde ideaal van recht wordt nagestreefd en waar de hartelijkste gevoelens van wederzijdse genegenheid twee volken verbinden, dringt vanzelfsprekend een zeer innige samenwerking op wetenschappelijk gebied zich op.

Het is ons dan ook een zeer grote vreugde geweest in de Vlaamse Rechtskundige Bibliotheek een paar werken van Nederlandse geleerden te kunnen opnemen en wij zijn er van overtuigd dat dergelijke samenwerking tussen Noord en Zuid meer dan wat ook zal bijdragen tot het dichter aaneen snoeren van de banden tussen beide landen en volken.

* * *

Als nr 29 van de Vlaamse Rechtskundige Biblio-

theek verscheen een studie van de hand van Prof. J. M. Van Bemmelen, hoogleraar in het strafrecht en de criminologie aan de Rijksuniversiteit te Leiden, over « Het Probleem van de Doodstraf ».

Dat dit vraagstuk bijzonder actueel is ligt voor de hand, vooral waar in België, naar aanleiding van de repressie der politieke misdrijven, duizenden doodstraffen werden uitgesproken en er reeds honderden werden uitgevoerd, terwijl nog dagelijks berichten in de dagbladen over executies ons gemoed komen schokken.

Het geschrift van Prof. Van Bemmelen is een pleidooi tegen de doodstraf. Zelden werden op zo diepe en tevens op zo klare wijze de argumenten ontleed die van aard zijn het verkeerde, het onnuttige en het gevaarlijke van de doodstraf aan te tonen, terwijl ook zelden op zo voortreffelijke wijze de argumenten, die in het voordeel van de doodstraf worden aangehaald, werden weerlegd.

Aan de hand van een uitgebreid wetenschappelijk materiaal betoogt Prof. Van Bemmelen hoe de doodstraf, verre van als afschrikkingsmiddel te kunnen gelden, integendeel direct en indirect misdaad-verwekkend werkt, hoe hare onherstelbaarheid als een van de zwaarste argumenten geldt tegen hare toepassing, hoe vooral het feit van onze onbekendheid met de dood en de onberekenbaarheid van wat de dood in wezen betekent, de doodstraf in strijd brengt met de vergeldende gerechtigheid, hoe zij de onschuldige nabestaanden van de delinquent in sterkere mate treft dan de eigenlijke schuldige, hoe zij alle mogelijkheid van individuele variatie uitsluit en hoe zij ten slotte de autoriteit van de Staat in belangrijke mate verlaagt.

Al deze argumenten, die het nauwste met elkander samenlopen, komen er op neer dat, zoals de auteur zegt, « de doodstraf over haar doel heen-

schiet » en het is op grond van een hoge zedelijke verantwoording dat Prof. Van Bemmelen op de stelligste wijze de uitvoering van de doodstraf verworpt.

Hij laat echter niet na in zijn boek de argumenten, die aangehaald worden ten voordele van de doodstraf, nauwkeurig te onderzoeken en hun waarde af te wegen.

Op overtuigende wijze toont hij aan dat de doodstraf niet kan aanvaard worden als een gemakkelijk middel tot eliminering van misdadige personen, dat het een drogreden is te beweren dat de doodstraf humaner zou zijn dan levenslange gevangenisstraf, dat het een zwakheid voor de Staat betekent de doodstraf als de enige geschikte straf voor zware misdaden te beschouwen en dat de vergeldende gerechtigheid de doodstraf niet eist, terwijl zij ook niet als enig middel kan beschouwd worden om onze zedelijke waardering van zeer ernstige misdrijven te verwezenlijken, noch om af te schrikken van het plegen van zware strafbare feiten.

In hoofdstuk VIII van zijn boek toont de schrijver op lumineuse wijze aan dat, wanneer executies zich te vaak herhalen, zij iedere uitwerking verliezen. « Sterke indrukken hebben tot effect dat ze alle lichtere wegvagen en ten slotte de ontvankelijkheid van de menselijke geest ook voor sterkere geheel afstompen, » zegt Prof. Van Bemmelen, en zijn conclusie is dan ook dat, terwille van het effect van de straf, de Staat zijn straffen zo licht mogelijk moet houden en dat vooral in perioden van toenemende en zwaarder wordende criminaliteit het onredelijk is zijn heil te zoeken in strengere straffen, wat slechts wordt ingegeven door een volslagen gebrek aan psychologisch inzicht.

Merkwaardig is het besluit van de schrijver dat een inflatie op het gebied van het strafrecht even verderfelijker is als een inflatie in de economie en dat alleen herstel van vertrouwen door het wegnemen der oorzaken van de criminaliteit uitkomst kan brengen.

Het denkbeeld dat vooral een zware en strenge berechting noodzakelijk is, werd vooral onder de Duitse invloed gepropageerd; daartegenover stelt de auteur zijn eigen overtuiging dat het na te streven doel er in bestaat « de strafposities te verminderen, amnestie te verlenen, onze strafgestichten zo ledig mogelijk te maken en de doodstraf ten spoedigste af te schaffen ». Dit doel moet nagestreefd worden « niet terwille van de misdadiger, maar terwille van de gemeenschap ».

En in een slotbeschouwing toont Prof. Van Bemmelen aan welke de reusachtige maatschappelijke taak is die de gemeenschap zal dienen te verwezenlijken, ten einde de oorzaken der criminaliteit uit de maatschappij te verwijderen. « Zolang de maatschappij nog tal van middelen om misdaad te voorkomen niet te baat neemt, is het hoogst onrechtvaardig om op de misdadigers te verhalen wat voor een groot deel ons aller schuld is ».

Het boek van Prof. Van Bemmelen is diep doordacht. Het is geschreven in een schitterende stijl en het moet noodzakelijkerwijze op al degenen die het lezen een aangrijpende indruk maken.

Waar wij in België volop staan midden in de periode van de « inflatie van de doodstraf » en de zware repressie, is het onze hoop dat, in het belang van ons land, het boek van Prof. Van Bemmelen zal gelezen worden door onze magistraten der Krijgsraden en der Strafrechtbanken en dat er van dit boek ook met belangstelling zal kennis worden van genomen op de burelen van het Ministerie van Justitie.

Het boek van Prof. Van Bemmelen is een prachtige aanwinst voor de strafrechtswetenschap en voor de Vlaamse Rechtskundige Bibliotheek.

* * *

Het tweede boek dat thans komt te verschijnen is van de hand van Prof. Dorhout-Mees, hoogleraar aan de Universiteit te Utrecht, de bekende Nederlandse specialist van het verzekeringsrecht. Het draagt als titel « Het Verzekeringsrecht in België en Nederland ».

Te dezer gelegenheid is het nuttig de aandacht te vestigen op talrijke geschriften welke in de laatste tijd werden gepubliceerd betreffende de vergelijkende studie van het Nederlands en het Belgisch recht.

Wij hebben in dit weekblad verslag uitgebracht over de werkzaamheden van de twee commissies die ingesteld werden om de eenmaking van het recht in de beide landen te bevorderen: de officieuze commissie, die meer de vergelijkende wetenschappelijke studie voor doel heeft, en de officiële, die vooral praktische unificatie op allerlei gebied nastreeft.

De officieuze commissie heeft reeds een merkwaardige activiteit aan de dag gelegd. Voor haar eerste vergadering, die enkele maanden geleden te Brussel werd gehouden, werden door vooraanstaande Nederlandse en Belgische juristen merkwaardige prae-adviezen geschreven, waarbij de onderwerpen telkens belicht worden van uit het standpunt van het positief recht in beide landen. Dezelfde commissie liet ook reeds een belangrijk jaarboek verschijnen en zij zal binnenkort een nieuwe vergadering houden, ditmaal in Nederland.

Naast deze activiteit werd ook door privaaf initiatief reeds heel wat wetenschappelijke arbeid gepresteerd. In dit verband wens ik te noemen het boekje van Prof. Völmar over « Unificatie van het Nederlands en Belgisch Handelsrecht » en thans ligt voor ons de belangrijke vergelijkende studie van Prof. Dorhout-Mees over « Het Verzekeringsrecht in België en Nederland ».

De auteur geeft eerst een overzicht van de geschiedkundige ontwikkeling van het verzekeringsrecht; hij toont de innige verwantschap aan van de beide rechtstelsels en drukt zijn verwondering uit over het feit dat de rechtstudie in beide landen over en weer elkanders werk tot dusver goeddeels is voorbijgegaan.

De schrijver bepaalt daarna de plaats van de verzekering in het verbintenissenrecht en onderlijnt de gelijkaardigheid omtrent de algemene opvatting der verzekeringsovereenkomst in beide landen.

In het tweede hoofdstuk onderzoekt hij op uiterst

zakelijke wijze de bepalingen van het positief recht in beide landen over de schadeverzekering in het algemeen en stelt treffend de gelijkaardigheid en de verschillen in het licht, terwijl hij de voor- en nadelen van deze verschillen in het kort onderzoekt.

Verder wordt dan de wetgeving op het gebied van enige takken van schadeverzekering nagegaan: de brandverzekering, oogstverzekering, zeeverzekering, binnenvaart- en landtransport. Eindelijk wordt nog een beknopt hoofdstuk gewijd aan de levensverzekering.

Prof. Dorhout-Mees heeft, zoals hij in het voorwoord verklaart, zich hoofdzakelijk bepaald tot een vergelijking van de wetteksten en verschillende onderwerpen zoals de ongevallenverzekering, het staatstoezicht, enz. heeft hij wegens de beperkte omvang van zijn boek buiten beschouwing moeten laten.

Hetgeen ons echter in het boek wordt geboden is buitengewoon kostbaar en zal zowel aan de Nederlandse als aan de Belgische juristen een reusachtige dienst bewijzen.

Men moet het onderwerp op zo grondige en meesterlijke wijze beheersen als dit bij Prof. Dorhout-Mees het geval is om op zo scherpe en rake wijze twee wetgevingen, die een zeer uitgebreid gebied bestrijken, te ontleden en te vergelijken.

De auteur komt tot geen conclusie. Hij spreekt zich niet uit over de mogelijkheid tot unificatie. Hij laat het aan de juristen, aan de belanghebbenden en aan de regeringen der beide landen over om zich desaan gaande een mening te vormen, doch voor het vormen van deze mening is er geen beter richtsnoer denkbaar dan de voortreffelijke vergelijkende studie van Prof. Dorhout-Mees.

Laten wij te dezer gelegenheid reeds vermelden dat binnenkort in de « Vlaamse Rechtskundige Bibliotheek » ook een werk zal verschijnen van Prof. Adriani betreffende de vergelijking tussen de Belgische en de Nederlandse belastingstelsels, een boek dat bij de uitwerking der Benelux-akkoorden een onontbeerlijk studieinstrument zal zijn, terwijl Prof. E. Van Dievoet, wiens groot werk over « Het Burgerlijk Recht in België en in Nederland van 1800 tot 1940 » algemeen bekend is, ook een geschrift persklaar heeft gemaakt met de betekenisvolle titel: « Is samenwerking van Nederland en België op het gebied van privaatrecht praktisch mogelijk? »

* * *

Het derde boek dat thans door de « Vlaamse Rechtskundige Bibliotheek » wordt uitgegeven, werd geschreven door een verdienstelijk Vlaams jurist, E. R. C. Van Bogaert, rechter in de Rechtbank van eerste aanleg te Gent. Het draagt als titel « Het Rechtsmisbruik in het Volkenrecht » en deze titel wijst reeds op de grote originaliteit van het behandelde onderwerp.

Het begrip « misbruik van recht », dat zozeer besproken is geworden in de civilistische rechtsleer en dat ook reeds menigvuldige toepassingen heeft gevonden in de rechtspraak, is nog maar uiterst zelden in verband gebracht met het internationaal recht. Zich ten doel stellen na te gaan, zoals de

auteur dit doet, of dit zozeer omstreden begrip ook nuttig in de rechtstheorie van het volkenrecht kan aangewend worden, is op zichzelf reeds een uiterst verdienstelijke poging. Het boek beantwoordt ten volle aan de verwachtingen die men aan dergelijk object van onderzoek kan stellen.

Schrijver gaat eerst na in hoeverre er bij de auteurs over het internationaal recht vermeldingen van rechtsmisbruik te vinden zijn. Ze zijn schaars en wanneer terloops van rechtsmisbruik bij deze schrijvers gewag werd gemaakt, vervallen ze spoedig in vage bespiegelingen van morele en sociale aard, die onbruikbaar zijn voor een positief-rechtelijke studie. De heer Van Bogaert tracht dan op het gebied van het vergelijkend burgerlijk recht het criterium van het begrip rechtsmisbruik te zoeken en hij ontleedt achtereenvolgens wat desaan gaande te vinden is in het Romeins recht, in de hedendaagse Europese wetboeken en in het Angelsaksisch recht.

Schrijver doet de grote verdiensten uitschijnen van de Franse en de Belgische rechtsleer om een nauwkeurige omschrijving van het rechtsmisbruik te bezorgen. Hij schildert van deze rechtsleer een uitvoerig beeld om ten slotte te besluiten dat ook de civilistische doctrine geen oplossing heeft gevonden die op alle punten voldoende is.

Een scherpzinnige ontleding van de rechtspraak over het rechtsmisbruik, vooral op het gebied van persvrijheid, eigendomsrecht en vorderingsrecht, doet ons reeds zeer dicht de kern van het vraagstuk benaderen, doch het is vooral in de algemene rechtsleer dat de auteur de middelen vindt tot scherpe omlijning van het begrip « rechtsmisbruik », dat daar zou bestaan « waar men te doen heeft met een daad die buiten de bestaansoorzaak van een recht valt ».

In het tweede gedeelte van zijn werk onderzoekt de auteur de mogelijkheid van rechtsmisbruik in verband met allerlei problemen van internationaal recht, het oorlogsrecht ter zee, het internationaal luchtvaartrecht, de represailles, het recht op interventie, de neutraliteit, de expulsie, de denationalisatie, het bezettingsrecht en het vetorecht.

In al deze hoofdstukken wordt een belangrijk aantal praktische gevallen opgesomd en juridisch onderzocht en telkens wordt in het licht gesteld in welke mate ze als misbruik van recht kunnen gelden. Het betoog van schrijver wordt geadstrueerd met de aanhaling van een overvloed citaten uit de volkenrechtelijke literatuur en van menigvuldige gevallen uit de internationale jurisprudentie.

Overal is de auteur voorzeker niet even gelukkig in de keuze van zijn voorbeelden en zo zouden er b.v. op het gebied van het misbruik van bezettingsrecht voorzeker meer sprekende gevallen kunnen aangehaald worden dan diegene die worden geciteerd, doch de uiteenzetting is steeds uiterst goed gedocumenteerd en juridisch voortreffelijk ontleed.

De heer Van Bogaert komt tot de conclusie dat het rechtssociologisch beginsel dat ieder recht slechts mag gelden voor zover het overeenstemt met zijn bestaansoorzaak, ook in het volkenrecht aanwezig is en dat men hier dus ook het rechts-

relativisme terugvindt dat de grondslag en de rechtvaardiging uitmaakt der theorie van het rechtsmisbruik.

Het boek wordt besloten met een vraag naar de toekomstmogelijkheden van de theorie van het rechtsmisbruik in het volkenrecht en schrijver wijst er op welke grote rol de aanwending van dit begrip kan spelen in de internationale arbitrage en in de jurisprudentie van het Permanente Hof van Internationale Justitie.

Het werk van de heer Van Bogaert, origineel van opvatting, voortreffelijk in zijn uitwerking en rijk gedocumenteerd, zal niet alleen aan diegenen, die zich interesseren voor het internationaal recht, maar ook aan al de juristen wien de algemene rechtstheorie belang inboezemt, heel wat te denken geven.

* * *

Bij de aankondiging van het verschijnen der drie

nieuwe werken in de « Vlaamse Rechtskundige Bibliotheek » is het mijn bedoeling een dringende oproep te doen tot de Vlaamse juristen, opdat ze zich deze drie belangrijke werken zouden aanschaffen. Het is inderdaad de plicht van alle Vlaamse juristen de pogingen, die gedaan worden door de « Vlaamse Rechtskundige Bibliotheek » om een hoogstaande serie juridische wetenschappelijke werken uit te geven, terdege te steunen. De beroerde tijden, die wij beleven, zijn niet bevorderlijk voor het aanschaffen van boekwerken. Wanneer echter een belangrijk gedeelte van de Vlaamse juristen zich de kleine opoffering getroost deze werken te kopen, zullen de uitgevers van deze serie in de gelegenheid gesteld worden in belangrijke mate bij te dragen tot de verspreiding van een degelijke wetenschappelijke rechtsliteratuur in ons land.

René VICTOR.

DE ADVOCaat EN DE FISCUS

Op de algemene vergadering van het Verbond der Belgische Advocaten, waarover in hetzelfde nummer verslag wordt uitgebracht, is het zo actueel en beklemmend probleem van de verhouding van de advocaten tot het fiscaal beheer grondig besproken geworden.

Er was voorafgaandelijk een onderzoek ingesteld door een beperkte commissie, die was samengesteld uit Mr Feye (Brussel), Mr Hody (Luik), Mr De Stexks (Charleroi) en Mr Van den Berghe (Kortrijk).

Wij delen hieronder de tekst mede van het belangrijk verslag, dat namens deze commissie op de algemene vergadering uitgebracht werd door de heer Stafhouder E. Van den Berghe.

* * *

In het fiscaal regime der titularissen van vrije beroepen en meer inzonderlijk van de advocaten, zijn er twee soorten forfaitaire regelingen wenselijk :

1. *forfaitair bedrag der honoraria* (bruto inkomsten);

2. *forfaitair bedrag van de aftrekbare beroepskosten*.

* * *

Laten wij onmiddellijk het voornaamste voordeel van dit systeem aanduiden : *de vereenvoudiging*. Het is uit en gedaan met de controle, met de overdreven inquisitie en met de jaarlijkse betwistingen tegenover een uiterst stipte administratie.

De advocaten zijn gewoonlijk afkerig van cijfers en schrikken er voor terug; ze begrijpen ze weinig; de comptabiliteit behoort niet tot hun bevoegdheid, noch tot hun traditie. Het forfaitair bedrag zou die obsessie van de overigens steeds ingewikkelder comptabiliteit uit de weg helpen.

* * *

Hoe zou nu, waarde Confraters, dergelijke hervorming voorkomen?

1. *Het forfaitair bedrag van de honoraria :*

Ieder advocaat en zijn controleur zouden machtiging krijgen tot het nastreven van een akkoord op een forfaitaire basis van brutto beroepsinkomsten.

Wanneer dergelijk akkoord door de advocaat niet gevraagd wordt of tussen de twee partijen niet kan bereikt worden, zal de advocaat onderworpen blijven aan het gewone recht. Komt er geen rechtstreeks akkoord tussen de advocaat en de controleur tot stand, dan wordt het dossier overgemaakt aan een bemiddelaar (de Stafhouder van de Orde of zijn afgevaardigde) die trachten de beide standpunten te verzoenen.

Bij dit onderzoek zal rekening gehouden worden met alle elementen die een overeenkomst kunnen bevorderen, zoals : het cijfer der inkomsten dat in vorige jaren aanvaard werd, de leeftijd van de betrokkene en andere vergelijkingspunten en ramings-elementen.

De *duur* van deze forfaitaire overeenkomst zou ten hoogste vijf jaar bedragen. Dit akkoord blijft bindend gedurende de overeengekomen tijdspanne, tenzij overmacht of erge en onvoorziene omstandigheden een herziening noodzakelijk maken.

Herinneren wij er tevens aan dat het forfaitair bedrag facultatief blijft.

* * *

2. *Forfaitaire bedrag van de aftrekbare beroepskosten en onkosten* (forfaitaire bedrijfskosten) :

Ook hier heeft de Commissie een hoogst wenselijke verbetering van het huidige regime gevonden.

— De Commissie meent echter op dit punt eerst te moeten opmerken dat de forfaitaire formule niet zou individueel zijn, maar dezelfde voor al de advocaten van eenzelfde Balie.

— Elke Balie zou dus moeten een akkoord treffen met de heer controleur van het overeenkomstig toezichtsgebied.

Het is goed hierbij in aanmerking te nemen dat de fiscale wet voor de loontrekkenden en de ambtenaren als billijk forfaitair bedrag aanneemt: een som gelijk aan 1/5 van de bruto inkomsten; welnu, de advocaten dragen benevens de aldus «aanvaarde» beroepslast, al hun *werkelijke* beroepslasten!

Ziehier nu een paar stelsels op dit gebied door de Commissie in ogenschouw genomen:

1. Een eerste systeem gaat uit van het voorbeeld der Balie van Parijs, waar de aftrekbare beroepslasten omvatten:

a) De honoraria voor medewerkers, de wedde van een secretaris of typiste, uitgaven te bewijzen door het voorleggen van documenten.

b) Voor al de andere beroepslasten die moeilijker te controleren zijn (zoals kosten voor bureau, reizen, documentatie, huur, auto, alsmede bedrag dat bestemd is tot de samenstelling van een pensioen) voor alle deze lasten een forfaitair bedrag van 35 %, tot aan de schijf van 100.000 fr. bruto inkomsten; voor hogere inkomsten wordt een glijdende verminderingsschaal toegepast.

2. In een tweede systeem wordt het bedrag van de samenstelling van het pensioen afgescheiden en mag gevoegd worden bij de huidige beroepslasten (de Administratie zou immers geneigd zijn te aanvaarden dat ongeveer 10 % tot dit doel zou mogen afgehouden worden op de bruto inkomsten).

Wat de andere bedrijfskosten betreft — die worden aanvaard door de huidige wet — zij zouden forfaitair geschat worden op 2/5 van de bruto inkomsten, met een verminderend bedrag van de hogere sommen.

Bij nader toezicht schijnt het eerste systeem voor grote Balies en voor belangrijke cabinetten billijker dan het tweede systeem; — het tweede systeem past beter voor de andere gevallen.

Iedere Balie moet een akkoord nastreven met

haar controleur, rekening houdend met haar bijzondere toestand.

* * *

Welke zijn nu de *voordelen* die uit dergelijke forfaitaire regeling zouden voortvloeien?

A. — *Voordelen die ook ten gunste van de Administratie uitvallen:*

Dit systeem zou immers voor gevolg hebben:

1. *de vereenvoudiging*: ja zelfs het verdwijnen van de controle;

2. de kennis voor partijen vanaf 1 Januari, van het bedrag der te innen belastingen gedurende het lopende jaar; snelheid van opgave en inning;

3. de schatkist zou er geen financieel nadeel door lijden, in ruil voor het verdwijnen van de controle zou de advocaat blijk geven van een ruimer begrip en bredere geest bij het vastleggen van de basisinkomsten.

B. — *Voordelen ten gunste van de advocaat:*

1. Vermindering van zijn comptabiliteit tot zeer geringe proporties;

2. afschaffing van de controle;

3. mogelijkheid een provisie samen te stellen voor de belastingen, waarvan het bedrag zou gekend zijn van 1 Januari af;

4. normalisatie en herstel van de verhouding tussen de magere en de vette jaren, met afschaffing van het nadeel van het progressieve bedrag van de complementaire belasting.

* * *

Deze voorstellen vinden overigens een levende confirmatie in het voorbeeld der Franse Balies, waar deze systemen — gesteund op forfaitaire overeenkomsten, leiden tot op elk gebied bevredigende uitslagen.

De Commissie hoopt dat het Verbond der Belgische Advocaten er in slagen zal, de heer Minister van Financiën in deze zin te overtuigen.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 19 April 1948.

Voorzitter: M. Wouters.

Raadsheer-verslaggever: M. de Clippele.

Advocaat-generaal: M. Janssens de Bisthoven.

Voorlopige hechtenis in zake sluikslaching (Wetsbesluit van 28 Februari 1947). — **Verplichting voor de onderzoeksrechter een aanhoudingsbevel af te leveren wanneer de bij de wet gestelde voorwaarden verenigd zijn.**

Krachtens art. 6 van het wetsbesluit van 6 Februari 1947 betreffende de beteugeling van de sluikslaching en de handel in van deze slachtingen voortkomend vlees en vet, is de onderzoeksrechter, wanneer hij vastgesteld heeft; dat zware vermoedens ten laste van de verdachte bestaan, verplicht een aanhoudingsbevel af te leveren. Het staat hem niet vrij de verdachte in vrijheid te laten, om reden,

dat de bij art. 1 der wet van 20 April 1874 voorziene voorwaarden niet zouden vervuld zijn of dat de aanhouding hem niet geschikt zou voorkomen.

Procureur-generaal bij het hof van verbreking
t/Lenoit Marcel.

Gelet op het rekwisitorium van de heer Procureur-Generaal bij het Hof van Verbreking, luidende als volgt:

Aan de Heren Voorzitter en Leden van de tweede kamer van het Hof van Verbreking:

De ondergetekende Procureur-Generaal heeft de eer uiteen te zetten dat bij brief dd. 20 Januari 1948, 5e Algemene Directie, 1e Sectie, litt. A. P., nr 118.909, de Minister van Justitie, overeenkomstig artikel 441 van het Wetboek van Strafvordering, hem uitdrukkelijk heeft gelast aan het Hof van Verbreking aan te geven het in kracht van gewijsde gegaan arrest, dat op 10 Juli 1947 ge-

wezen werd door het Hof van Beroep te Gent, Kamer van Inbeschuldigingstelling, in zake van de Procureur-Generaal tegen Lenoir Marcel;

Door dit arrest werd een bevel van de onderzoeksrechter bij de Rechtbank van eerste aanleg te Brugge bevestigd, waarbij de vordering van de Procureur des Konings bij dezelfde Rechtbank afgewezen werd, strekkende tot het verlenen van een aanhoudingsmandaat ten laste van Marcel Lenoir, beticht van inbreuk op artikel 1 van de Besluit-wet van 28 Februari 1947 betreffende de beteugeling van de sluikslachting en van de handel in van deze slachtingen voortkomend vlees en vet;

Luidens artikel 6 van deze Besluit-wet, wanneer een vervolging wegens een bij de Besluit-Wet voorzien misdrijf, ten laste van een op heterdaad betrapte persoon, aan de onderzoeksrechter opgedragen is, « indien de onderzoeksrechter, na de ondervraging, vaststelt dat zware vermoedens ten laste van de verdachte bestaan, levert hij tegen hem een bevel tot aanhouding af, waarop de bij de artikelen 3 en volgende van de wet van 20 April 1874 op de voorlopige hechtenis voorziene regelen toepasselijk zijn »;

In zijn geschreven vordering voor de Kamer van Inbeschuldigingstelling vertoonde de Procureur-Generaal dat « ten overstaan van artikelen 6 en 7 van de Besluit-wet d.d. 28 Februari 1947, verdachte op heterdaad betrapte werd, in het bezit zijnde van twee nog te slachten varkens en van een aanzienlijke hoeveelheid ingewanden voortkomende van de reeds door hem geslachte varkens; dat verdachte bij de ondervraging door de onderzoeksrechter het ten laste gelegde bekend, dat er dus meer dan zware vermoedens te zijne laste voorhanden zijn, en het verlenen van een aanhoudingsbevel verplichtend is »;

Dienvolgens vorderde de Procureur-Generaal de Kamer van Inbeschuldigingstelling, het beroep van de Procureur des Konings tegen het bevel van de onderzoeksrechter gegrond te verklaren, het bestreden bevelschrift te niet te doen en, opnieuw wijzende met eenparigheid van stemmen, aanhoudingsbevel te verlenen ten laste van Lenoir Marcel;

De Kamer van Inbeschuldigingstelling heeft zich echter naar die vordering niet geschikt; zij verklaarde het verhaal ongegrond, wees het af en bevestigde de bestreden beslissing;

Het arrest is hierop gegrond dat « waar de besluit-wet d.d. 28 Februari 1947 bepaalt dat het bevel tot aanhouding onderworpen zal worden aan de voorschriften van artikelen 3 en volgende der wet van 20 April 1874, zonder gewag te maken van artikel 1 derzelfde wet, daaruit niet mag worden afgeleid dat, in de gevallen door de besluit-wet voorzien, het verlenen van een bevel tot aanhouding verplichtend is, en dat het aan de onderzoeksrechter niet meer behoort, toepassing makende van de beschikkingen van artikel 1 der wet van 1874, te oordelen of in een bijzonder geval gewichtige en uitzonderlijke omstandigheden ja dan neen bestaan ». Het arrest verklaart, in feite, dat verdachte zijn verblijf in België heeft, dat, ter zake, geen gewichtige en uitzonderlijke omstandigheden voorhanden zijn en dat het belang der openbare

veiligheid het verlenen van een bevel tot aanhouding tegen de verdachte niet vereist;

De juridische stelling van dit arrest is met het artikel 6 van de Besluit-wet van 28 Februari 1947 onverenigbaar. Inderdaad, in tegenstelling met het artikel 1 der wet van 20 April 1874, luidens hetwelk de onderzoeksrechter een bevel tot aanhouding kan verlenen, wat deze magistraat de beoordeling van de geschiktheid van de maatregel overlaat, het artikel 6 van de Besluit-wet van 28 Februari 1947 verklaart dat, wanneer de bij die beschikking bepaalde voorwaarden verenigd zijn, de onderzoeksrechter een bevel tot aanhouding aflevert, wat duidelijk betekent dat, in zulk geval, de aanhouding verplicht is;

Anderzijds door uitdrukkelijk te verwijzen naar de regelen voorzien bij de artikelen 3 en volgende van de wet van 1874, heeft het artikel 6 van de Besluit-wet de toepassing der regelen, voorzien in artikel 1 dezer wet, klaarblijkelijk uitgesloten. Waaruit blijkt dat, in dergelijke gevallen, zo de onderzoeksrechter wel moet na gaan of het misdrijf bij de Besluit-wet bedoeld wordt, of de verdachte op heterdaad betrapte werd en of tegen hem zware vermoedens bestaan, het deze magistraat evenwel niet vrij staat, wanneer die feiten vastgesteld zijn, de verdachte in vrijheid te laten, om reden dat de bij artikel 1 der wet van 1874 voorziene voorwaarden niet vervuld zouden zijn of dat de aanhouding hem niet geschikt zou voorkomen;

De Besluit-wet van 28 Februari 1947 werd genomen krachtens de wet van 14 December 1944 tot aanvulling van de wet van 7 September 1939, waarbij aan de Koning buitengewone machten worden toegekend, en in de door die wetten vereiste vormen; zijn artikel 6 gaat niet buiten het kader van het artikel 9 dezer wet. Zo dat de toepassing van die beschikking zich aan de Hoven en Rechtbanken opdringt;

Uit die beschouwingen volgt dat het aangegeven arrest in strijd met artikel 6 van de Besluit-wet van 28 Februari 1947 gewezen werd en dat het, derhalve, die bepaling geschonden heeft.

Om die redenen :

Vordert de ondergetekende Procureur-Generaal dat het aan het Hof zou behagen het hierboven vermeld arrest van het Hof van Beroep te Gent te vernietigen;

Brussel, de 2 Februari 1948.

Namens de Procureur-Generaal,
De Advocaat-Generaal,
R. Janssens de Bisthoven.»

Gelet op artikel 441 van het Wetboek van Strafvordering, de beweegredenen aannemende van bovengaande rekvisitorium;

Doet te niet het arrest van de Kamer van Inbeschuldigingstelling van het Hof van Beroep te Gent, gewezen op 10 Juni 1947 in zake Lenoir Marcel;

Beveelt dat onderhavig arrest zal overgeschreven worden op de registers van het Hof van Beroep te Gent en dat melding er van zal gedaan worden op de kant van de vernietigde beslissing.

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer — 3 Juni 1948.

Eerste voorzitter: M. Soenens.
Raadsheer-verslaggever: M. Bail.
Advocaat-generaal: M. Colard.

Erfregeling der kleine nalatenschappen. — Landbouw-exploitatie. — De gehele overneming moet niet op hetzelfde tijdstip geschieden.

Naar tekst en doel van art. 4 der wet van 16 Mei 1900 kan een landbouwexploitatie slechts in haar geheel — en niet gedeeltelijk — overgenomen worden; het blijkt echter noch uit de tekst, noch uit het doel van deze wetsbepaling, dat de gehele overneming op hetzelfde tijdstip moet geschieden. Is derhalve geoorloofd de overneming van een hoeve door de erfgenaam, die reeds vroeger het landbouw-materiaal, de dieren e.a. heeft gekocht.

Claus t/ Claus e.a.

Gelet op het bestreden vonnis op 2 Januari 1947 door de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde geweest;

Over het enig middel: schending van artikel 4 der wet van 16 Mei 1900 op de erfregeling der kleine nalatenschappen, doordat het bestreden vonnis de aanvraag tot overname van een hofstede door eiser in verbreking afgewezen heeft, om reden dat hij reeds vroeger van zijn mede-erfgenamen de bijhorigheden der hofstede aangekocht had zodat de overname niet meer te gelijk kon slaan op de hofstede en haar «accessoria», dan wanneer er niets een erfgenaam belet eerst het landbouw-materieel en de dieren te kopen en daarna de hofstede zelf over te nemen, vermits op die wijze toch het doel van de wetgever, zijnde het behoud van geheel de exploitatie, bereikt wordt;

Overwegende dat uit het bestreden vonnis blijkt dat aanlegger, die in akkoord met zijn mede-erfgenamen, verweerders in verbreking, de toebehoorten van de hoeve waarover het gaat heeft overgenomen daarna de wil heeft te kennen gegeven eveneens de hoeve over te nemen;

Overwegende dat geen erfgenaam ander dan aanlegger het inzicht heeft geuit gebruik te maken van het vermogen van gehele overname van de exploitatie, zoals het voorzien is door art. 4 der wet van 16 Mei 1900;

Overwegende dat uit die bepaling en uit het door de wetgever nagestreefd doel blijkt, dat hetgeen beschouwd en gewent werd het behoud is van de landbouwexploitatie zoals deze bestond bij het overlijden van de decujus;

Overwegende dat, indien daaruit volgt dat zo hét recht tot overneming niet gedeeltelijk kan uitgeoefend worden, maar het geheel der landbouw-exploitatie moet omvatten, noch uit de tekst noch uit het doel der wet blijkt dat die gehele overneming op hetzelfde ogenblik moet geschieden; dat, overigens, niets belet de hoeve en haar toebehoorten te schatten in hun geheel zoals dit bestond op het ogenblik van het openvallen der nalatenschap;

Dat om aan voormeld artikel 4 de beperkte

draagwijdte te hebben gegeven, welke door het middel gecritiseerd wordt, de bestreden beslissing, die bepaling geschonden heeft;

Om die redenen:

Verbreekt het aangevallen vonnis;

Beveelt dat onderhavig arrest zal overgeschreven worden op de registers van de Rechtbank te Dendermonde en dat melding er van zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerders tot de kosten;

Verwijst de zaak naar de Rechtbank van eerste aanleg te Gent.

NOOT: Het Hof van Verbreking preciseert en verbetert in bovenstaand arrest zijn vroegere rechtspraak. Er zij hier slechts herinnerd aan de tekst van het arrest van 8 Maart 1928 (Pas. 1928, I, 105) en de betekenis die daaraan door de lagere rechtspraak en de rechtsleer werd gegeven. De beslissing van 8 Maart 1928 bepaalde o.m.: «Attendu qu'il résulte du texte de l'art. 4 de la loi du 16 mai 1900 et du but poursuivi par le législateur qui a voulu maintenir l'exploitation agricole telle qu'elle existait au décès du de cujus, que le droit de reprise en ce qui concerne les meubles, les terres, le matériel agricole et les animaux attachés à la culture ne peut s'exercer partiellement, mais doit porter sur tous ces accessoires globalement, et pour le tout, en même temps: (spatiëring van ons - Red.) que sur la maison».

Zie verder o.a. de noot (met literatuur) van Prof. Rens in het Tijdschrift voor Notarissen, 1944, blz. 37; de noot onder art. 4 van de wet van 16 Mei 1900 bij Simon en De Beus, Burgerlijk Wetboek. Vgl. ook de bijdrage van vrederechter Vranken, in R.W. 1947-1948, 1201 e.v.; vonnis Rb. Oudenaarde, 4 November 1947, R.W. 1947-1948, 679 en 846.

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 19 April 1948.

Voorzitter: M. Wouters.

Raadsheer-verslaggever: M. Vandermersch.
Advocaat-generaal: M. Janssens de Bisthoven.

Militaire strafvordering. — Transactie (W.B. 10 November 1945). — Weigering van de krijgsraad een voorgestelde transactie goed te keuren en veroordeling van de verdachte tot een hogere straf. — Ontvankelijkheid van het hoger beroep van het O.M. en beperking van de devolutieve werking ervan.

Wanneer de krijgsraad — na geweigerd te hebben de door het O.M. krachtens het wetsbesluit van 10 November 1945 voorgestelde en door de verdachte aanvaarde sancties goed te keuren — een hogere bestraffing dan de gevorderde toepast, is het O.M. gerechtigd hoger beroep in te stellen ten einde de verdachte overeenkomstig de voorgestelde sancties te doen bestraffen. Uit de beperking, die door art. 1 van hoger genoemd wetsbesluit aan het vorderingsrecht van het O.M. gesteld is, vloeit echter ook de beperking voort van de devolutieve werking van het door het O.M. ingesteld hoger beroep en van de omvang, waarin de zaak bij de appelrechter is aanhangig gemaakt. Het militair gerechtshof kan derhalve, op het hoger beroep van het O.M., de straf van de krijgsraad niet verzwaren.

Prie Gerard.

Gelet op het arrest gewezen door het Militair Gerechtshof te Antwerpen op 24 November 1947;

Over het enig middel tot verbreking: schending van artikel 1 der Besluit-wet van 10 November 1945,

doordat het bestreden arrest eiser in verbreking,

tot een gevangenisstraf van een jaar veroordeeld zijnde door de Krijgsraad, welke geweigerd had zijn goedkeuring te hechten aan een minnelijke schikking door de Krijgsauditeur, overeenkomstig gezegd artikel, aan eiser in verbreking voorgesteld en door deze laatste aanvaard, in plaats van het beroep van het Openbaar Ministerie zonder voorwerp te verklaren, integendeel, en recht doende, de gevangenisstraf tot achttien maanden verhoogd heeft;

Overwegende dat, luidens een proces-verbaal opgemaakt door de Krijgsauditeur te Antwerpen op 20 Januari 1947 en 5 Februari 1947, aanlegger zich schuldig bekennd aan inbreuk op artikel 118 bis van het Strafwetboek, aanvaardde zich te onderwerpen aan de sancties hem voorgesteld door de Krijgsauditeur, zijnde een gevangenisstraf van zes maanden en stelling onder politietoezicht gedurende twee jaar;

Overwegende dat deze minnelijke schikking door de Krijgsraad werd verworpen bij vonnis van 27 Februari 1947;

Overwegende dat, vervolgens, aanlegger, opnieuw gedagvaard voor de Krijgsraad, wegens dezelfde telastleggingen, mits enkel een wijziging in de omschrijving der feiten, bij vonnis van 4 April 1947, werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van een jaar en stelling onder politietoezicht voor de duur van twee jaar; dat, op beroep van aanlegger en van de Krijgsauditeur, de toegepaste straf door het bestreden arrest werd gebracht op een enkele straf van 18 maanden gevangenisstraf;

Overwegende dat, naar luid van het artikel 1 van de Besluit-Wet van 10 November 1945, wanneer de Krijgsraad weigert de door het Openbaar Ministerie voorgestelde en door de beklagde aanvaarde sancties goed te keuren, de publieke vordering haar verder verloop heeft, zonder nochtans dat de vorderingen van het Openbaar Ministerie van de door hem gedane voorstellen mogen afwijken;

Overwegende derhalve, dat, wanneer de Krijgsraad een andere bestraffing toepast dan die welke door de Krijgsauditeur werd voorgesteld, het Openbaar Ministerie gerechtigd is hoger beroep in te stellen, ten einde de door beklagde gepleegde misdrijven door het Militair Gerechtshof met de voorgestelde sancties te doen bestraffen;

Overwegende dat het hoger beroep door de Krijgsauditeur ingesteld tegen het vonnis van de Krijgsraad van 4 April 1947 aldus niet zonder voorwerp is geweest en ontvankelijk was;

Overwegende nochtans dat de beperking die door het artikel 1 van de Besluit-Wet van 10 November 1945 wordt gesteld aan het vorderingsrecht van het Openbaar Ministerie, tot gevolg heeft dat de overbrengende uitwerking van zijn beroep en de aanhangigmaking bij de rechter in hoger beroep, ook beperkt zijn;

Overwegende dat, waar het Militair Gerechtshof, bij het bestreden arrest aanlegger heeft veroordeeld tot een straf die de door het Openbaar Ministerie voorgestelde sancties en de door de eerste rechter opgelegde straf te boven gaat, het

de bepalingen heeft geschonden van het artikel 1 van de Besluit-Wet van 10 November 1945;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden arrest;

Beveelt dat het onderhavig arrest zal worden overgeschreven in de registers van het Militair Gerechtshof te Antwerpen en dat melding er van zal gedaan worden op de kant der vernietigde beslissing;

Laat de kosten ten laste van de Staat;

Verwijst de zaak naar het Militair Gerechtshof anders samengesteld.

NOOT: Het Hof van verbreking heeft in verband met telkens zich anders voordoende gevallen artikel 1 van het niet zeer gelukkig wetsbesluit van 10 November 1945 in verschillende arresten geïnterpreteerd. Zie o.m. 18 November 1946, Pas. 1946, I, 427; 17 Maart, 12 Mei, 20 October, 5 December 1947, Pas. 1947, I, 112, 205, 423, 519.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Kamer — 26 Mei 1948.

Voorzitter : M. De Potter.

Raadsheren : M. M. Scheyvaerts en Rutsaert.

Advocaat-generaal : M. Willems.

Pleiters : Mrs. Dellafaille d'Huyse, Legrand, Coppieters de Gibson en Van Scharen.

Overeenkomst. — Gebruiken bierhandel. — Verplichting van de huurder ener brouwerij uitsluitend bij de brouwerij-verhuurster bieren af te nemen. — Dwaling omtrent de zelfstandigheid der zaak wanneer de herbergier zich verbindt tegenover een concurrerende brouwerij om uitsluitend daarvan bieren af te nemen. — Daad van oneerlijke mededinging in hoofde van deze laatste.

Volgens een algemeen gebruik, geformuleerd in de statuten van de « Vereniging der Belgische Brouwers Assbra » en erkend door de rechtspraak, is de herbergier, huurder van een brouwerij, verplicht uitsluitend bij deze laatste bieren af te nemen.

Wanneer de herbergier tegenover een andere brouwerij eveneens een dergelijke verplichting aangaat, in omstandigheden, die doen vermoeden, dat hij zich niet bewust is van de aard dezer nieuwe verbintenis, moet aangenomen worden, dat hij gedwaald heeft omtrent de zelfstandigheid der zaak.

Stelt een daad van oneerlijke mededinging de brouwerij, die aan een herbergier een contract doet ondertekenen om bij haar alleen bieren af te nemen, wetende en moeiende weten op grond van de bestaande gebruiken, dat de herbergier als huurder van een andere brouwerij zich niet vrijelijk t.a. daarvan kan verbinden.

N. V. Brouwerij van Haacht t/ N. V. Immobilière Zeeberg, N. V. Brouwerij-Mouterij Zeeberg en N. V. Mouterijen Roelants.

Gezien het vonnis gewezen door de rechtbank van eerste aanleg, zitting houdende te Mechelen de 2 Juli 1946;

Gezien de akte van beroep tegen vermeld vonnis betekend op 14 en 15 November 1946;

Overwegende dat de oorspronkelijke eis door appellante ingesteld op 31 Augustus 1943 er toe strekte geïntimeerden, elk heellijk te horen veroordelen aan appellante te betalen ten titel van

schadevergoeding de som van 500.000 frank, omdat zij zekere herbergiers-klanten van appelante hadden aangespoord en geholpen om aan hunne verbintenissen van bieraafname te kort te komen, en niettegenstaande de rechten van appellante sinds het einde van de maand Juli 1939, deze cliënteel gehamsterd had;

Overwegende dat bij tegeneis geïntimeerden de veroordeling van appelante vorderen tot betaling van schadevergoeding belopende 50.000 frank voor de naamloze vennootschap Immobilière Zeeberg en 30.000 frank voor de naamloze vennootschap Mouterijen Roelants, respectievelijk bij tegenberoep gebracht op 100.000 frank en 60.000 frank wegens oneerlijke mededinging en uit hoofde van de schade voortspruitende uit de talrijke rechtsplegingen waarin zij, door het feit van de naamloze maatschappij Brouwerij van Haacht, gewikkeld werden;

I. — Wat de bevoegdheid betreft :

Overwegende dat luidens artikel 1 der wet van 15 Maart 1932, artikel 8 wijzigende der wet over de bevoegdheid de rechtbanken van eerste aanleg kennis nemen van alle zaken; dat zij slechts de zaken aan de Rechtbanken van Koophandel mogen terug zenden wanneer de eiser het vordert;

Overwegende dat geïntimeerden verklaren de bevoegdheid van de eerste rechter niet meer te betwisten;

Dat bijgevolg de beslissing van de eerste rechter op dit punt dient bevestigd;

II. — Wat de hoofdeis betreft :

Overwegende dat het vonnis a quo, met gepaste bewoordingen hier als hernomen te aanzien, de feiten en omstandigheden die tot het onderhavig geschil aanleiding hebben gegeven, vermeldt;

Overwegende dat de overeenkomsten waaruit appelante haar rechten tot de uitsluitende levering van bieren tracht te putten, onderzocht werden door het Hof ter gelegenheid van de gedingen door haar ingesteld tegen verscheidene herbergiers, huurlingen van de naamloze vennootschap Mouterijen Roelants bij wie appellante of haar rechtsvoorgangster de naamloze vennootschap Brouwerij Bavaro Belge een tapmateriaal had doen plaatsen;

Dat er namelijk vastgesteld werd :

1. dat de overeenkomsten gedrukt waren op formulieren in de Franse taal opgesteld;

2. dat zij voor het geval van gebrek aan uitvoering van hun beschikkingen schadevergoedingen voorzagen waarvan het bedrag aanzienlijk de waarde van het geleende materiaal overschreed, dat zij daarenboven een stilzwijgende vernieuwing na ieder tijdperk van drie jaar voorzagen;

3. Dat zij, om ondertekend te worden de herbergiers ter hand waren gesteld door de afgevaardigde van de naamloze vennootschap Bavaro Belge of van appelante, dewelke gelast was met de plaatsing van het tapmateriaal;

4. dat de herbergiers die de vermelde overeenkomsten ondertekenden eenvoudige en weinig geleerde mensen waren en inwoners van een Vlaamse streek;

5. dat de verbintenissen van de herbergiers tegenover hun verhuurster, de naamloze vennoot-

schap Mouterijen Roelants, hun niet toeliet bieren bij een brouwerij of bij een andere bierhandelaar te kopen;

6. dat de betwiste overeenkomsten ondertekend waren, buiten weten van de naamloze vennootschap Mouterijen Roelants;

7. dat de bieren door appelante aan de naamloze vennootschap Mouterijen Roelants verkocht en gefactureerd waren, dewelke op haar beurt ze, tegen hoger prijs, aan de herbergiers voort verkocht; dat de bieren, vervoerd waren met haar wagens en door haar werklieden;

8. dat, buiten de onderhandelingen die de herbergiers hadden met de afgevaardigde van appellante, of haar rechtsvoorgangster, tijdens het installeren van het tapmateriaal, deze nooit rechtstreeks in betrekking waren met appellante nopens bierleveringen;

9. dat alhoewel op het einde van het jaar, appelante aan de naamloze vennootschap Mouterijen Roelants een teruggave op dezes aankopen deed, deze laatste niet mag aangezien worden als hebben gehandeld in hoedanigheid van commissie-agent van appellante; dat zij bierhandelaarster was en haar aankopen deed niet alleen bij appellante, maar ook bij andere brouwerijen, te weten « Scaldis » en « Escaut »;

10. dat tot op het einde van de maand Juli 1939, wanneer een herbergier ophield bieren van appellante bij de naamloze vennootschap Mouterijen Roelants te kopen, het tapmateriaal eenvoudig uit elkaar was gebracht en door appellante terug genomen, zondat dat er voor deze sprake was daarvoor enige vergoeding te vragen;

Overwegende dat deze verschillende gegevens voldoende vermoedens daarstellen om, met de eerste rechter aan te nemen, dat de herbergiers de betwiste overeenkomsten slechts ondertekend hebben omdat zij niet bewust waren van de verbintenissen die zij daardoor aangingen, en dat hun toestemming door dwaling nopens de zelfstandigheid van de zaak werd gegeven;

Overwegende dat overigens de overeenkomsten waarvan sprake nooit uitgevoerd werden noch door de naamloze vennootschap Brasserie Bavaro Belge noch door appellante, noch door de herbergiers; dat er dus in geen geval sprake kan zijn van voortzetting door stilzwijgende vernieuwing;

Overwegende dat hieruit volgt dat de ingeroepen overeenkomsten niet als geldig kunnen erkend worden en dat derhalve de eis van appellante alle grond mist;

III. — Wat het tegenberoep betreft :

Overwegende dat de naamloze vennootschap Brouwerij van Haacht de ontvankelijkheid van het tegenberoep betwist; dat zij opwerpt :

a) dat de naamloze vennootschappen Immobilière Zeeberg en Mouterijen Roelants afgewezen werden van een rechtsoverdraging dragende op hetzelfde voorwerp, ingesteld ter gelegenheid van een geding in zake Speeckaert, dat dit vonnis kracht van gewijsde heeft bekomen en dat het beroep er tegen dus niet ontvankelijk is;

b) dat de overeenkomst die op 17 Juni 1939 gesloten werd tussen de gevolmachtigde beheerder

der naamloze vennootschap Brasserie-Malterie Zeeberg, haar niet mag tegengeworpen; dat krachtens haar stichtingsakte de naamloze vennootschap Immobilière Zeeberg slechts onroerende verrichtingen mag doen, dat overeenkomsten met betrekking tot bierleveringen buiten dit doel vallen, dat de naamloze vennootschap Brasserie et Malterie Zeeberg anderzijds geen eigenaarster is van de betwiste herbergen;

Over het eerste middel :

Overwegende dat, hoger beroep werd ingesteld tegen het vonnis gewezen door de rechtbank van eerste aanleg, zetelende in handelszaken, te Mechelen de 17 Februari 1943 en dit beroep door de vennootschappen Immobilière Zeeberg en Mouterijen Roelants bij arrest in dato van heden ontvankelijk en gegrond werd verklaard;

Dat de excepties van gewijsde zaak door appellante tegengeworpen dus als ongegrond voorkomt;

Over het tweede middel :

Overwegende dat de naamloze vennootschap Société Immobilière Zeeberg gesticht werd op initiatief van de beheerders van de naamloze vennootschap Brasserie et Malterie Zeeberg;

Dat alhoewel zij onroerende verrichtingen tot doel heeft, artikel 3 van haar statuten voorziet dat zij deel zal mogen nemen, voorzich zelf of voor de rekening van derden, aan al de handelsverrichtingen die dienstig zijn om haar maatschappelijk voorwerp te bevorderen of te ontwikkelen, rechtstreeks of onrechtstreeks geheel of ten deel;

Dat het haar dus vrij staat als huurders te aanvaarden enkel diegene die klanten van de naamloze vennootschap Brasserie et Malterie Zeeberg zijn en, met deze laatste vennootschap overeenkomsten te sluiten nopens de modaliteiten van de verhuringen;

Overwegende dat op 28 Juli 1939 de beheerders van de naamloze vennootschap Mouterijen Roelants bij de naamloze vennootschap Immobilière Zeeberg inbreng hebben gedaan van de herbergen waarvan de houders, huurlingen van de naamloze vennootschap Mouterijen Roelants en aldus, volgens een gebruik erkend zowel door de statuten van de « Vereeniging der Belgische Brouwers Assbra », waarvan de partij Duquesne deel uitmaakt, als door de rechtspraak, verplicht waren bieren bij de door hun verhuurster aangeduide brouwerij te kopen;

Ten gronde :

Overwegende dat wanneer zij betwiste contracten deed ondertekenen de verweerster op tegenberoep wist en moest weten dat de herbergiers, met dewelke zij overeenkwam, verbonden waren tegen hun verhuurster en dat het hem niet vrij stond zich tegenover een brouwer te verplichten bieren af te nemen;

Dat het inderdaad uit de bestanddelen der zaak blijkt :

1. dat de naamloze vennootschap Mouterijen Roelants aan de naamloze vennootschap Brouwerij van Haacht de herbergiers aanduidde, die een tapmateriaal in leen verlangden te verkrijgen;

2. dat herhaaldelijk in de briefwisseling de naamloze vennootschap Brouwerij van Haacht be-

doelde herbergiers vermeldde onder de benaming «votre client»;

3. dat inzonderheid de brieven uitgewisseld in de maand Mei 1936 ter gelegenheid van de plaatsing van een tent bij de herbergier Joos, bewijzen dat de naamloze Mouterijen Roelants de exclusiviteit voor vijf jaar ten haar voordeel door de Brouwerij van Haacht voorgesteld, geweigerd had; dat Haacht niet verder aandrang, maar zich onthield te laten weten dat zij de 29 November 1935 dezelfde herbergier een contract, ten bate van Haacht, had doen ondertekenen uitsluitend bierafneming voorziende met strafbare en stilzwijgende vernieuwing iedermaal voor drie jaar;

4. dat de bedragen van de op het einde van het jaar door de naamloze vennootschap Brouwerij van Haacht aan de naamloze vennootschap Mouterijen Roelants toegekende teruggaven verschillende waren naar gelang Roelants de bieren van Haacht aan een vrij of aan een van haar verplichte klanten had verkocht;

5. dat voor de maand Augustus 1939 de naamloze vennootschap Brouwerij van Haacht nooit de betwiste contracten ingeroepen had;

Overwegende dat de hierboven aangehaalde feiten daden van *oneerlijke mededinging* uitmaken, welke aan de naamloze vennootschap Immobilière Zeeberg en Brouwerij-Mouterij Zeeberg een schade in haar handelsbetrekkingen hebben berokkend, welke billijk vergoed wordt door het bedrag van 30.000 frank schadevergoeding door de eerste rechter reeds toegekend;

Overwegende dat er aan deze naamloze vennootschap evenmin als aan de naamloze vennootschap Mouterijen Roelants, geen schadevergoeding dient toegekend te worden uit hoofde van de tussen partijen bestaande rechtsplegingen, daar de eis van de naamloze vennootschap Brouwerijen van Haacht niet als tergend of roekeloos kan beschouwd worden;

Overwegende dat, wat de naamloze vennootschap Mouterijen Roelants betreft, geen bewijs geleverd werd van een door deze naamloze vennootschap in eigen hoofde ondergane schade door de oneerlijke mededinging vanwege de naamloze vennootschap Brouwerij van Haacht;

Om deze redenen :

Het Hof, gezien artikel 24 der wet van 15 Juni 1935 dat toegepast werd;

Alle andere strijdige besluiten van de hand wijzende;

Ontvangst zowel het hoofdberoep als de tegenberoepen;

Verklaart ze ongegrond, behalve het beroep van de naamloze vennootschap Brouwerij van Haacht in zoverre het tegen de naamloze vennootschap Mouterijen Roelants gericht is; wat dit beroep betreft : doet het vonnis a quo te niet, verklaart de wedereis van de naamloze vennootschap Mouterijen Roelants ongegrond; bevestigt het bestreden vonnis voor het overige in ieder van zijn beschikkingen met deze wijziging dat de partij naamloze vennootschap Mouterijen Roelants tot de gerechtskosten, welke zij zelf ten persoonlijke titel vooruit betaald heeft, in eerste aanleg veroordeeld wordt;

Veroordeelt partij van Meester Duquesne tot in de hoger beroep ontstane gerechtskosten, behalve deze welke de partij naamloze vennootschap Mouterijen Roelants ten persoonlijke titel vooruit betaald heeft en welke ten laste van deze laatste gelaten worden.

NOOT: Het vonnis a quo van de Rechtbank te Mechelen, 2 Juli 1946, werd gepubliceerd in het R.W. 1946-1947, 129.

BIBLIOGRAPHIE

J. SIMON, *Les testaments chirographés de Nivelles*. (Bulletin de la Commission royale des anciennes lois et ordonnances, bdl XV, afl. IV. Brussel, 1947, p. 233-308).

Toen in de Middeleeuwen om een of andere reden een document in twee of meer originele exemplaren moest worden opgemaakt, ontstond de gewoonte de verschillende exemplaren op een perkament of papieren blad te schrijven, dat in het midden door een in grote karakters geschreven legende of devies werd gescheiden. Deze scheiding was soms in rechte lijn, soms tandvormig. Het volstond daarna de verschillende exemplaren van de chirograaf bijeen te brengen om na te gaan of de boven en benedenkant van de legende overeenkwamen, door de uitgesneden en insnijdende delen van het perkament volledig in elkaar te schuiven en er zich aldus van te vergewissen of al de voorgebrachte exemplaren wel de originele waren van eenzelfde document. Te Nijvel gebruikte men de eerste letters van het woord «chirographum».

Prof. J. Simon heeft in deze merkwaardige studie over de chirografaire testamente van Nijvel, aan de hand van de nauwkeurige ontleding van een massa onuitgegeven testamente, bewezen dat in de middeleeuwen te Nijvel de testamente (en de huwelijkscontracten in vorm van testament) voor de schepenen van dienst moesten worden opgemaakt, in geval de erflater over zijn onroerende goederen wenste te beschikken. Hij gaf hun een geschrift met zijn laatste wilsbeschikking of gaf hun hiervan mondeling kennis. In dit geval minuteerde de griffier. De schepenen van dienst «recordeerden», d.i. stelden de andere schepenen nopens de inhoud van het testament in kennis. Daarna maakte de griffier het stuk op onder chirografaire vorm door de vermelding van het vóór alle schepenen opgemaakte stuk. Voor roerende goederen volstond een testament vóór notaris en getuigen.

Naast deze gewone manier van procederen bestonden nog andere gewoonten zoals bv. voor de testamente van priesters.

De bijdrage van Prof. Simon is zeer belangrijk voor de kennis van ons oud-vaderlandse privaatrecht, het erfrecht in het bijzonder.

Als bijlagen werden een vijftal originele testamente uit de XIVe en XVe eeuw opgenomen.

L. Th. M.

Joséph COURTOIT, *Economie der moderne Havens*. Antwerpen, Uitgeverij N. V. Standaard-Boekhandel 1948, 196 blz. (Economisch-sociale bibliotheek, XXVII).

Dit boek, dat ook de jurist interesseert, was door zijn auteur, leraar aan boord van het schoolschip «L'Avenir» en aan de St Ignatius handelshogeschool te Antwerpen, oorspronkelijk als proefschrift bestemd

tot het behalen van een doctoraat in de handelswetenschappen te Leuven. Gevallen als slachtoffer van de oorlog in Mei 1940 te Duinkerken is de publicatie van het bewaard gebleven manuscript door Prof. L. Baudez, S.J., bezorgd geworden. Behoudens een paar aanvullingen en een korte slotbeschouwing is aan het handschrift niets gewijzigd of toegevoegd.

Dit posthuum werk is, zoals de titel het slechts gedeeltelijk doet vermoeden, gewijd aan de bestuursproblemen van de moderne zeehavens. Met de grote uitbreiding van het verkeerswezen gedurende de laatste halve eeuw zijn de zeehavens tot reusachtige inrichtingen uitgegroeid, die talrijke vraagstukken op juridisch, technisch, economisch, financieel en sociaal gebied stellen. De voornaamste hiervan zijn op systematische wijze in dit boek onderzocht; eigen voorkeur en opvattingen heeft de auteur duidelijk en overtuigend naar voren gebracht, terwijl hij elke gelegenheid te baat nam om op de noodzakelijkheid van een hervorming van het zeehaven-beleid in eigen land te wijzen. Achtereenvolgens zijn de volgende onderwerpen behandeld: de bestuurstaak der havenoverheid, het beheer van de toegangswaterwegen, particulier havenbeheer, publiek havenbeheer, autonoom havenbeheer, de ondergeschikte bestuursorganen, de exploitatie van haveninrichtingen, het financieel probleem, het probleem der haventarieven, en het probleem der arbeidsregeling.

Wie kennis neemt van dit zakelijk, helder geschreven en zeer degelijk werk van J. Courtoit kan niet anders dan met weemoed denken aan het te vroege heengaan van deze nog zo veel belovende geleerde en deskundige.

B.

Hans FEHR, *Deutsche Rechtsgeschichte*. Vierde vermeerderde druk. Berlijn, 1948 (*Lehrbücher und Grundrisse der Rechtswissenschaft*. Bd. 10).

Dat het handboek van de bekende Zwitserse erehoogleraar Dr Hans Fehr reeds zo snel aan zijn vierde druk is, levert wel een goed bewijs van zijn degelijkheid. Opedragen aan «den Stillen im Lande, die mithilfen am Neubau der europäischen Kultur» geeft het een volledig overzicht van de Duitse rechtsgeschiedenis, behalve het privaatrecht. Het is chronologisch ingedeeld in zes delen: Germaanse tijd (van de aanvang tot 500 n.C.), de frankische tijd (van 500 tot 900), de keizerstijd (van 900 tot 1250), de tijd der keurvorsten (van 1250 tot 1500), de tijd der landvorsten (van 1500 tot 1800) en de tijd van de grondwettelijke staat (van 1800 tot 1940). In elk dezer delen is uitvoerig behandeld de inwendige inrichting van elk der bestudeerde perioden, de stedelijke organisatie, de rechtsbronnen, het strafrecht, de kerkelijke organisatie, de rechterlijk inrichting, het leger en de invloeden van het romeinse en het canonieke recht op het germaanse recht.

Een gecommuniceerd overzicht van de laatst verschenen publicaties en een zeer bruikbaar zaakregister besluiten dit handboek, dat onmisbaar is voor al wie zich bezig houdt met enig onderdeel van de Duitse rechtsgeschiedenis.

L. Th. M.

Vlaamse Juristen

Abonneert U op het
RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

WETGEVING

WET van 14 Juni 1948, betreffende de epuratie in zake burgertrouw

Karel, Prins van België, Regent van het Koninkrijk, Koning Leopold III, door 's vijands toedoen, zich in de onmogelijkheid bevindende om te regeren,
Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, heil.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

Artikel 1. Kunnen, onverminderd de strafsancties, levenslang of voor een tijd, geheel of ten dele, vervallen worden verklaard van de bij artikel 123series van het Wetboek van Strafrecht voorziene rechten, de titularissen van alle werkelijke of plaatsvervangende mandaten, openbare functies, bedieningen of betrekkingen, daarin begrepen de magistraten, notarissen, pleitbezorgers en deurwaarders, die werden ontzet, vervallen verklaard, afgezet of van ambtswege ontslagen op grond van hun gedraging ten opzichte van de vijand tijdens de bezetting, voor zover zij ernstig aan hun burgerplichten zijn te kort gekomen.

Hetzelfde geldt voor de advocaten, geneesheren, apothekers, wisselagenten, leden van het door de Staat, de provincie of de gemeenté gesubsidieerd vrij onderwijs, die om dezelfde reden van de tabel van hun orde of hun beroep werden geschrapt of werden afgedankt.

Art. 2. Kan, onverminderd de strafsancties, levenslang of voor een tijd, geheel of ten dele, vervallen worden verklaard van de bij artikel 123series van het Wetboek van Strafrecht voorziene rechten, al wie, zelfs buiten het grondgebied van het Koninkrijk, tussen 9 Mei 1940 en 9 Mei 1945, terwijl hij op de datum der feiten achttien jaar oud was of meer :

1° Ofwel deel heeft uitgemaakt van vijandelijke of als hulpdienst der vijandelijke legers fungerende diensten, administraties of formaties van politionele, militaire of paramilitaire aard, of hulp heeft verleend aan een van die diensten, administraties of formaties, ten ware hij enkel gehandeld heeft op een regelmatig bevel dat uitging van een der inlichtings- en actiediensten voorzien bij de besluitwet van 1 September 1944 of van een erkende weerstandsgroepering. In dit laatste geval zal de Nationale Raad van de Weerstand worden verzocht zijn advies uit te brengen over de regelmatigheid van het gegeven bevel;

2° Ofwel toetreden is tot een partij, beweging of organisme van politieke of culturele aard, terwijl het algemeen bekend was dat die partijen, bewegingen of organismen de politieke, de propaganda of de plannen van de vijand in de hand werkten of in geval van toetreding tot bedoelde partij, beweging of organisme vóór 10 Mei 1940, die toetreding heeft behouden na 1 Januari 1942;

3° Ofwel, in zake uitbouw, leiding of propaganda, enige bedrijvigheid heeft uitgeoefend in een economisch, syndikaal of sociaal organisme, terwijl het algemeen bekend was dat het de politiek, de propaganda of de plannen van de vijand in de hand werkte;

4° Ofwel beroep heeft gedaan op de tussenkomst van de vijand om sociale geschillen te beslechten of diensten van tegensabotage, heeft ingericht;

5° Ofwel vergoeding heeft aangevraagd of aanvaard die door de vijand of door dezes tussenkomst werden verleend krachtens de Duitse verordeningen van 6 September 1940;

6° Ofwel heeft medegewerkt aan het opstellen van publicaties van politieke aard die aan het toezicht van de vijand waren onderworpen.

Art. 3. Kan eveneens, geheel of ten dele, levenslang of voor een tijd, van dezelfde rechten vervallen worden verklaard al wie, zelfs buiten het grondgebied van het Koninkrijk, tussen 9 Mei 1940 en 9 Mei 1945, terwijl hij op de datum der feiten achttien jaar oud was of meer :

1° Ofwel deel heeft uitgemaakt van andere vijandelijke of als hulpdiensten van de vijand fungerende diensten, administraties of formaties dan die welke onder het 1° van het vorig artikel zijn bedoeld, of aan een van die diensten, administraties of formaties hulp heeft verleend ;

2° Ofwel toetreden is of zijn toetreding heeft behouden tot een der organismen bedoeld onder het 3° van het vorig artikel of tot een der formaties bedoeld onder het 4° van het onderhavig artikel ;

3° Ofwel in zake uitbouw, leiding of propaganda, enige bedrijvigheid heeft uitgeoefend in gelijk welke andere groeperingen, bewegingen of organismen, wier actie er toe strekte hetzij afbreuk te doen aan de integriteit, de souvereiniteit of de onafhankelijkheid van het Koninkrijk of aan dezes instellingen, hetzij de plannen van de vijand op politiek, maatschappelijk of cultureel gebied in de hand te werken, onder meer door te trachten de weerstandswil der ingezetenen ten opzichte van de bezetter te verzwakken of door ze aan te zetten om mede te werken tot vestiging van de orde die de vijand wilde invoeren ;

4° Ofwel, zelfs stilzwijgend, toegelaten heeft dat zijn kinderen van minder dan 18 jaar, zelfs zo zij ontvoerd waren, uitgenomen door huwelijk, deel uitmaken van een dienst, administratie, formatie, partij, beweging of organisme als bedoeld bij de artikelen 2 en 3 van deze wet of van een formatie zoals « Jeunesse hitlérienne » of « Hitlerjeugd », « Les Serments de Jeunesse Rex », « Jeunessexistes féminines », « Dietse Jeugd », « Dietse Meisjesscharen », « Blauwvoetvrienden », « Jeugdformaties SS », « Duitse Rode-Kruis », terwijl het algemeen bekend was dat deze de politiek, de propaganda of de plannen van de vijand in de hand werkten ;

5° Ofwel hulp heeft verleend aan een der partijen, bewegingen of organisaties bedoeld bij de 2° en 3° van artikel 2 of aan een der formaties bedoeld bij het 4° van het onderhavig artikel ;

6° Ofwel individueel, hoe dan ook, enige propagandistische bedrijvigheid aan de dag heeft gelegd welke een van de onder het 3° van het onderhavig artikel omschreven doeleinden beoogde.

Art. 4. De krijgsauditeurs maken de lijst op van de personen die, naar hun oordeel, behoren te worden vervallen verklaard overeenkomstig de artikelen 1, 2 en 3; en waartegen geen veroordeling werd uitgesproken die de ontzegging van al de bij artikel 123series van het Wetboek van Strafrecht voorziene rechten of van een gedeelte er van, medebrengt.

Indien het een persoon geldt die onder de categorie valt van degenen die in artikel 1 zijn bedoeld, is elk bewaarnemer van de stukken van het disciplinair onderzoek gehouden hun die stukken mede te delen.

Bij deurwaardersexploot betekenen zij aan de belanghebbenden dat zij op die lijsten zijn ingeschreven.

De inschrijving wordt definitief indien, binnen vijftien dagen, bij aangetekend schrijven, geen aan de krijgsauditeur betekend verhaal ertegen wordt gedaan; werd de aanzegging niet aan de persoon gedaan dan bedraagt de termijn van verhaal, behoudens in geval van overmacht, door de bevoegde rechter te beoordelen, twee maanden.

Het door de krijgsauditeur aan de procureur des Konings overgemaakt verhaal wordt door deze laatste vóór de rechtbank van eerste aanleg gebracht.

De bevoegde procureur des Konings en rechtbank zijn die van de woonplaats of de verblijfplaats van de belanghebbende. Heeft deze geen zekere woonplaats of verblijfplaats in België, dan zijn de bevoegde procureur des Konings en rechtbank die van het arrondissement Brussel.

Art. 5. Buiten de bij de toepassing van de besluitwet van 19 September 1945 gedane inschrijvingen, kunnen alleen op de in artikel 4 voorziene lijst worden ingeschreven :

1° de personen die op 31 December 1947 in België noch zekere verblijfplaats noch zekere woonplaats hadden, alsook diegenen die op die datum een zekere verblijfplaats of een zekere woonplaats hadden, wanneer de duur van dit verblijf, of van die woonplaats vóór het in werking treden van deze wet niet ten minste een jaar bedroeg. De aanzegging van de inschrijving moet geschieden binnen het jaar dat volgt op de aankomst of de terugkeer van de belanghebbende op het grondgebied van het Rijk, en uiterlijk op 31 December 1956;

2° de in het eerste artikel vermelde personen die werden ontzet, vervallen verklaard, afgezet, van ambtswege ontslagen, van de tabel van hun orde of van hun beroep geschrapt of die werden afgedankt ingevolge een definitieve beslissing, na 1 October 1947.

De aanzegging van de inschrijving moet geschieden binnen de drie maanden die volgen op de inwerkingtreding van deze wet, indien de beslissing dateert van vóór die inwerkingtreding en, in het tegenovergestelde geval, binnen de drie maanden die zullen volgen op de dag waarop de beslissing definitief is geworden.

Art. 6. De belanghebbende zal vóór een burgerlijke rechtbank verschijnen, hetzij persoonlijk, hetzij vertegenwoordigd door een pleitbezorger of een advocaat, houder van de stukken, op eenvoudige oproeping hem door de procureur des Konings onder ter post aangezekende omslag toegestuurd.

Die oproeping zal de aanduiding vermelden van de kamer van de burgerlijke rechtbank waarvóór het beroep zal gebracht worden, zomede van dag en uur van verschijning. Er zal minstens een termijn van acht dagen zijn tussen de aanzegging en de dag van verschijning. De afgifte van het ter post aangetekend omslag geldt als betekening.

Indien de belanghebbende op de betekening niet verschijnt, hetzij persoonlijk, hetzij door pleitbezorger, hetzij door een advocaat houder van de stukken, kan de rechtbank, alvorens over het beroep uitspraak te doen, de zaak verdagen om het openbaar ministerie in staat te stellen hem een nieuwe oproeping te sturen. Het dossier van het openbaar ministerie zal op de griffie van de rechtbank neergelegd worden minstens acht dagen vóór de vastgestelde terechtzitting. De rechtspleging wordt voortgezet op de terechtzitting zoals in correctionele zaken. Aldus zal namelijk de belanghebbende die verliest, veroordeeld worden tot de kosten, zelfs tegenover de openbare partij. De onkosten zullen vereffend worden door het vonnis of het arrest. De kosten, met inbegrip van die voor betekening van inschrijving en voor de bekendmaking van de vervallenverklaring, worden vastgesteld, betaald en ingevorderd overeenkomstig de bepalingen van het tarief in strafzaken. In het geval dat het verval definitief is geworden tengevolge van de ontstentenis van beroep, worden bedoelde kosten geraamd door de overheid die tot inschrijving is overgegaan.

Wanneer de belanghebbende vervolgd wordt ter zake van misdrijf of poging tot misdrijf, voorzien door hoofdstuk II van titel I van boek II van het Wetboek van Strafrecht, door de wet van 22 Maart 1940 op de bescherming van de nationale instellingen

en door de artikelen 17 en 18 van het Militair Strafwetboek, zal de rechtbank waarbij het verzoek aanhangig is gemaakt, haar beslissing, uitstellen zolang niet definitief over de publieke vordering uitspraak is gedaan.

De op verhaal van de belanghebbende uitgesproken vonnissen zijn uitvoerbaar bij voorraad en zijn slechts vatbaar voor verzet indien een geval van overmacht hem verhinderd heeft aanwezig te zijn ter terechtzitting. Hoger beroep is slechts ontvankelijk indien het wordt ingesteld binnen acht dagen na het vonnis, indien dit op tegenspraak werd uitgesproken, of na zijn betekening, indien het bij verstek werd verleend.

Er kan beroep worden ingesteld door de belanghebbende, de procureur des Konings en de procureur-generaal.

De verklaring van beroep wordt ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg gedaan.

Tussenkost van pleitbezorgers is vrij, zowel vóór het Hof van Beroep als vóór de rechtbank van eerste aanleg. De kosten van hun tussenkost worden niet begroot. Indien er tot onderzoek dient overgegaan, worden de getuigen gehoord zoals in correctionele zaken.

De op beroep gewezen arresten zijn slechts vatbaar voor verzet indien de belanghebbende wegens een geval van overmacht verhinderd was aanwezig te zijn ter terechtzitting. Zij zijn vatbaar voor voorziening in verbreking volgens de voor voorziening in burgerlijke zaken vastgestelde regelen. Nochtans, de bij artikelen 1 en 16 der wet van 25 Februari 1925 voorziene termijn van drie maanden en de bij artikel 17 van dezelfde wet bepaalde termijn van dertig dagen zijn respectievelijk verminderd tot één maand en tot vijftien dagen; de aanvullende memorie moet terzelfder tijd als het verzoekschrift worden ingediend; de tweede kamer van het Hof neemt kennis van die voorzieningen.

Art. 7. De strafrechtbanken bij wie een der in hoofdstuk II van titel I van boek II van het Wetboek van Strafrecht voorziene misdrijven aanhangig is gemaakt, passen, wanneer zij vrijspraak verlenen om een andere reden dan de verjaring van de publieke vordering, de artikelen 2 en 3 van deze wet op de beklagde toe, indien hij zich in een der daarin bedoelde gevallen bevindt.

Wanneer het rechtsprekend rechtscollege, uitspraak doende na de inwerkingtreding van deze wet, het verval niet heeft uitgesproken, behoort het aan de krijgsauditeur niet meer het hem bij artikel 4 verleende recht uit te oefenen voor feiten waaromtrent de beklagde uitgenodigd werd om uitleg te verschaffen voor het rechtsprekend rechtscollege.

Art. 8, § 1. Artikel 123*monies* van het Wetboek van Strafrecht wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Hij die, in weerwil van de ontzetting die voortvloeit uit de toepassing van artikel 123*series* en van artikel 123*septies*, rechtstreeks of door het stellen van een tussenpersoon, gebruik maakt van een der in dat artikel opgesomde rechten, wordt gestraft met gevangenisstraf van één jaar tot drie jaar en met geldboete van 10.000 frank tot 100.000 frank.

§ 2. Artikel 123*octies* van het Wetboek van Strafrecht is toepasselijk op het verval voorzien bij de artikelen 1, 2, en 3 van deze wet.

§ 3. Hij die, in weerwil van het verval dat uit de toepassing van deze wet voortvloeit, rechtstreeks of door het stellen van een tussenpersoon, gebruik maakt van een der rechten waarvan hij is vervallen, wordt gestraft overeenkomstig artikel 123*nonies* van hetzelfde Wetboek.

Art. 9. Wanneer het feit geen misdrijf is of wanneer de uitgesproken straf vijf jaar gevangenisstraf of minder bedraagt, kunnen degenen die de bij de artikelen 123*sexies* en 123*septies* van het Wetboek van Strafrecht voorziene ontzetting of het bij de artikelen 1, 2 en 3 van deze wet voorziene verval hebben opgelopen, op hun verzoek, door de rechtbank van eerste aanleg van hun woonplaats, geheel of ten dele in hun rechten hersteld worden.

Zelfs indien de ineerherstelling voor de strafrechtelijke veroordeling werd toegestaan bij toepassing van de wet van 25 April 1896, is de aanvraag niet ontvankelijk vóór het verstrijken van tien jaar te rekenen van de dag waarop de ontzetting of het verval ingang heeft genomen.

De procureur des Koning wint bij de vrederechters en de burgemeesters of bij de commissarissen van politie, alsmede bij de andere overheden die hij meent te moeten raadplegen, alle nuttige inlichtingen in omtrent het gedrag als burger en de moraliteit van de belanghebbende sedert de ontzetting of het verval.

De procedure wordt bij koninklijk besluit geregeld.

Art. 10. § 1. De eerste alinea van artikel 123*sexies* van het Wetboek van Strafrecht luidt als volgt:

« Hij die tot een criminele straf veroordeeld werd wegens misdrijf of poging tot misdrijf voorzien bij hoofdstuk II, boek II, titel I van het Wetboek van Strafrecht of bij artikelen 17 en 18 van het Militair Strafwetboek, bedreven in tijd van oorlog, wordt van rechtswege levenslang vervallen verklaard:

» ... »

§ 2. Artikel 123*septies* van het Wetboek van Strafrecht luidt als volgt:

« De hoven en rechtbanken kunnen de gehele of gedeeltelijke vervallenverklaring, levenslang of voor een tijd van de in het vorig artikel opgesomde rechten uitspreken tegen de veroordeelden tot een correctie-nale straf wegens misdrijf of poging tot misdrijf, voorzien in dit artikel. »

Art. 11. De besluitwet van 10 November 1945 tot vereenvoudiging van de procedure in sommige gevallen van misdrijf tegen de uitwendige veiligheid van de Staat, wordt gewijzigd als volgt:

§ 1. De derde alinea van artikel 1 luidt als volgt:

« Met dat doel roept het openbaar ministerie de betichte, die zich door zijn raadsman kan doen bijstaan, voor zich op en geeft hem kennis van de sancties die het voorstelt om de publieke vordering te doen vervallen. »

§ 2. De woorden « alsmede de vervallenverklaring, geheel of ten dele, levenslang of voor een tijd, van de uitoefening van de in artikel 123*sexies* van het Wetboek van Strafrecht opgesomde rechten » worden aan de vierde alinea van artikel 1 toegevoegd.

§ 3. De achtste alinea van artikel 1 wordt weggelaten.

§ 4. Artikel 5 luidt als volgt:

« De personen tegen wie de vervallenverklaring is uitgesproken bij toepassing van de bepalingen van deze besluitwet kunnen, geheel of ten dele, in hun rechten hersteld worden volgens de rechtspleging en binnen de termijnen die voorzien zijn bij de wet betreffende de epuratie in zake burgertrouw. »

Art. 12. De Koning bepaalt de toepassingsmodaliteiten van deze wet in zake de inschrijving op de kiezerslijsten en de uitoefening van het stemrecht.

Art. 13. De uitvoering van deze wet wordt aan de Minister van Justitie en aan de Minister van Binnenlandse Zaken opgedragen.

Art. 14. De besluitwet van 19 September 1945, alsmede de besluiten van de Regent van 15 Februari

1946 en van 1 Juni 1946 betreffende de epuratie in zake burgertrouw zijn opgeheven.

Overgangsbepalingen.

Art. 15. De vervallenverklaringen die krachtens de artikelen 1, 2 en 3 van de besluitwet van 19 September 1945 betreffende de epuratie in zake burgertrouw, vóór de inwerkingtreding van deze wet werden opgelopen, blijven behouden.

Blijven, eveneens, vervallenverklaard van de rechten opgesomd in artikel 123*sexies* van het Wetboek van Strafrecht, zij die, vóór deze inwerkingtreding, een veroordeling hebben opgelopen waaraan deze ontzetting was verbonden, zelfs indien de veroordeling op die datum nog geen kracht van gewijsde had verkregen.

Belanghebbenden kunnen, evenwel, binnen twee maanden na de inwerkingtreding van deze wet, de opheffing of de beperking aanvragen van de door hen opgelopen vervallenverklaring of van de tegen hen uitgesproken ontzetting, indien die ontzetting niet het gevolg is van een veroordeling tot een criminele straf.

Het verzoek wordt bij aangetekend schrijven gericht tot de procureur des Konings van de woonplaats of van de verblijfplaats van belanghebbende en, indien deze geen zekere woon- of verblijfplaats in België heeft, tot die van het arrondissement Brussel.

Voor het overige wordt gehandeld overeenkomstig de artikelen 4, 5 en 6 van deze wet.

Ingeval het een persoon geldt die onder de categorie valt van degenen die in artikel 1 zijn bedoeld, is elk bewaarnemer van de stukken van het disciplinair onderzoek gehouden die stukken mede te delen aan de procureur des Konings opdat hij ze bij de processtukken voege.

Art. 16. In al de gevallen waarin de vervallenverklaringen die toegepast werden krachtens de besluitwet van 19 September 1945, het gevolg waren van een administratieve beslissing en waarin de personen die er door getroffen werden, geheel of ten dele er van zullen ontheven worden door een rechterlijke beslissing die kracht van gewijsde verkregen heeft, wordt het dossier door het openbaar ministerie, met het oog op een gebeurlijke herziening, overgemaakt aan de administratieve overheid die de beslissing had getroffen.

WET van 28 Juni 1948 tot verlenging en wijziging van de bepalingen van artikel 43 van de samengeordende wetten van 31 Juli 1947 en 31 Maart 1948, houdende uitzonderingsbepalingen in zake huishuur.

Karel, Prins van België, Regent van het Koninkrijk, Koning Leopold III, door 's vijands toedoen, zich in de onmogelijkheid bevindende om te regeren,

Aan allen, tegenwoordige en toekomstige, Heil. De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt:

Artikel I. In artikel 43 der samengeordende wetten van 31 Juli 1947 en 31 Maart 1948, houdende uitzonderingsbepalingen in zake huishuur, wordt de datum 1 Juli 1948 vervangen door de datum 1 Januari 1949.

Art. 2. Aan artikel 43 worden twee volgende paragrafen toegevoegd:

« Evenwel kan de verhuurder in alle gevallen, wegens billijke redenen, de intrekking van de verlenging aanvragen, indien hij aan de huurder een, volgens

zijn positie, zijn stand en zijn beroep, voor zijn behoeften voldoende onroerend goed verschaft, onverminderd een evenredige vermindering van de huurprijs en zonder dat daaruit verlies of kosten voor de huurder mogen voortvloeien.

» De rechter kan de verlenging intrekken voor elke huurder, die een onroerend goed of een gedeelte van onroerend goed bezit, dat volgens zijn positie, zijn stand en zijn beroep, volstaat voor zijn behoeften, en die er over beschikt of heeft kunnen beschikken na de inwerkingtreding van deze wet, zonder dat daaruit verlies of kosten voor de huurder mogen voortvloeien ».

Overgangsbepalingen.

Art. 3, § 1. Deze wet is van toepassing bij het berechten van reeds ingeleide en thans aanhangige zaken.

§ 2. Indien, vóór de inwerkingtreding van deze wet, een beslissing is ingetreden, waartegen geen verhaal mogelijk is wat de grond betreft, die ontruiming beveelt om enige andere oorzaak dan het niet naleven van de verplichtingen van de huurder die uit de huurovereenkomst en uit de wet voortvloeien, dan kan de beslissing niet worden uitgevoerd gedurende dertig dagen die volgen op de inwerkingtreding van deze wet. Gedurende deze termijn kan de huurder verzet aantekenen bij de in kort geding zetelende voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg. De voorzitter van de rechtbank kan de ontruiming doen uitstellen en doet hierover uitspraak overeenkomstig te bepalingen van artikel 43 der samengeordende wetten van 31 Juli 1947 en 31 Maart 1948 en die van deze wet.

Tegen deze beslissing kan niet in beroep gegaan worden.

De oorspronkelijke beslissing blijft in elk geval uitvoerbaar wat de kosten betreft.

§ 3. Indien de beslissing nog vatbaar is voor verhaal, wat de grond betreft, doet de rechter bij wie dit verhaal wordt ingediend, uitspraak overeenkomstig de bepalingen der samengeordende wetten van 31 Juli 1947 en 30 Maart 1948 en die van deze wet.

Hij doet, bovendien, uitspraak over de kosten van de oorspronkelijke beslissing.

Ingeval de voorlopige tenuitvoerlegging door de eerste rechter werd bevolen, dan wordt zij geschorst tot de eindbeslissing.

Indien de beslissing waartegen nog een verhaal mogelijk is, wat de grond betreft, uitvoerbaar werd verklaard niettegenstaande dit verhaal, kan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, in kort geding uitspraak doende, de ontruiming doen uitstellen tot de uitspraak over het verhaal.

Art. 4. Deze wet treedt in werking de dag waarop zij in het Belgisch Staatsblad is bekend gemaakt.

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij 's Lands zegel bekleed en door het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, de 28 Juni 1948.

BALIELEVEN

ALGEMENE VERGADERING VAN HET VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

Op Zaterdag 26 Juni had te Luik in de grote verhoorzaal van het Beroepshof de jaarlijkse algemene vergadering plaats van het Verbond.

Meer dan 200 afgevaardigden van de balies van Vlaanderen en Wallonië hadden in de zaal plaats genomen, toen stafhouder Depresseux, omringd door

de raad der orde, het woord nam om het Verbond in het Paleis der Prins-Bisschoppen te verwelkomen.

Na een antwoordrede van Meester Lilar, Voorzitter van het Verbond, werd een kroon neergelegd bij het gedenkteken aan de Luikse advocaten, gestorven voor het vaderland.

De algemene vergadering behandelde doeltreffend de drie punten op hare dagorde. Na een volledig verslag te hebben gehoord, uiteengezet door stafhouder Collignon, trof zij de beslissing een nationaal pensioenkas voor advocaten te stichten, dewelke zou beheerd worden door een raad van elf beheerders. Ook zou zij om de inkomsten van de kas te verzekeren, het instellen van een pleidooirecht bevorderen.

De tweede vraag aan de orde van den dag was van bijzonder belang: het betrof de fiscale toestand der advocaten en uitstekende verslagen werden achtereenvolgend voorgedragen door Meester Hody, van de balie van Luik, Van den Berghe, stafhouder van de balie van Kortrijk en Feye van de balie van Brussel.

De volgende betekenisvolle dagorde werd door de algemene vergadering met eenparigheid van stemmen aangenomen:

« Het Verbond der Belgische Advocaten in algemene » vergadering van 26 Juni 1948 bijeengekomen.

» Na de verklaringen te hebben gehoord, opgenomen » in de verslagen van Mter Hody, Van den Berghe en » Feye, neemt met voldoening akte van de herhaalde » en formele verklaringen gedaan door de Heer Minister » van Financiën Eyskens, waarbij werd gezegd dat de » fiscale gelijkstelling der advocaten met de loontrek- » kenden thans in uitvoering is en deel zal maken van » de ministeriële ontwerpen dewelke in Oktober 1948 » op het bureel der wetgevende kamers zullen neer- » gelegd worden.

» Doet dringend beroep op al de confraters die tot » het parlement behoren, opdat zij aandachtig zouden » zijn bij de discussie en de stemming over deze » ontwerpen en zouden waken dat zij van toepassing » zouden zijn op de inkomsten in de loop van 1948 » verwezenlijkt.

» Bedankt de stafhouders van geheel het land, de » Voorzitter van het Verbond, en de verslaggevers, » die door hun krachtadig en waardig optreden » de bekomen resultaten hebben bereikt.

» Hernieuwt hun zijn vertrouwen om met de » waakzaamheid de gewenste en noodzakelijke her- » vorming te verwezenlijken ».

De Algemene vergadering hoorde nog een belangwekkend verslag van Mter Emile Janson over het probleem der zaakwaarnemers dat door een bijzondere commissie zal worden ingestudeerd en uitgewerkt.

Na deze werkzaamheden bedankt de Voorzitter, Mter Lilar, de vergadering en met de stafhouder van de Luikse balie werden de congressisten naar de zalen van het provinciebeheer geleid, waar de Gouverneur Leclercq hen met een vriendelijke toespraak ontving.

Na een welgelukte lunch in het « Jardin d'acclimation » te Luik, een schitterende en weelderige ontvangst op het buitengoed van stafhouder Collignon te Spa, eindigde de dag met een banket door het Gemeentebestuur van Spa aan het Verbond aangeboden, waar achtereenvolgens de Burgemeester van Spa, Dokter Barzin, de Voorzitter Mter Lilar, de vertegenwoordiger van de stafhouder van Parijs Mter Desplanches, de stafhouder van Rotterdam, Mter Brom en de afgevaardigde van Luxemburg, Mter Bodson, de Luikse gastvrijheid huldigden en hun vertrouwen uitdrukten in de toekomst van het Verbond.

Volgend jaar grijpt de algemene vergadering plaats te Gent op uitnodiging van de raad der orde van deze stad.

VLAAMSE CONFERENTIE BIJ DE BALIE TE ANTWERPEN

Vergadering van 24 Juni 1948

Op Donderdag, 24 Juni 1948, te 20.30 uur, hield de Vlaamse Conferentie bij de Balie te Antwerpen haar slotvergadering voor het rechterlijk jaar 1947-1948. Haast een 70-tal oudere en jongere advocaten hadden er aan gehouden die vergadering bij te wonen, daardoor getuigenis afleggend hunner belangstelling voor de werking der Vlaamse Conferentie.

Vooreerst had de stagistenprijskamp plaats, die dit jaar onder de vorm van een improvisatiewedstrijd doorging. Elke deelnemer ontving een reeks van drie onderwerpen een tiental minuten vóór de aanvang zijner spreekbeurt, die 8 à 15 minuten moest in beslag nemen. Mrs. J. Dijck, A. Dinet en J. Cortvriend hadden zich als deelnemers laten inschrijven.

De pittig uitgekoken onderwerpen werden door de deelnemers met humor en welsprekendheid behandeld. Mr. J. Cortvriend werd na een uitvoerige gedachtenwisseling als laureaat uitgeroepen door de jury, die bestond uit de Heer Stokhouder C. Smeesters en Mrs. J. Franck en C. Van der Planken, twee oud-voorzitters der Vlaamse Conferentie bij de Balie te Antwerpen.

Ofschoon de improvisatiewedstrijd zich kenmerkt door een onbetwistbare originaliteit, bestaat toch een algemeen verlangen om het volgend jaar de Herman De Jongh-prijskamp opnieuw te organiseren naar zijn traditionele opvatting: een wel voorbereide spreekbeurt over een gepast onderwerp, dat de kandidaat vooraf ter kennis brengt van de aangestelde jury.

Vervolgens greep de gebruikelijke einde-jaarsverrichting plaats: de bestuursverkiezing. Na een met spanning gevolgd «dépouillement» werd Mr. A. Fimmers tot voorzitter der Vlaamse Conferentie verkozen. Mrs. R. Jacobs en Jetty Rombaut-de Bakker, G. Franck en G. Colson werden onderscheidenlijk aangesteld als onder-voorzitters, schatbewaarder en secretaris der Conferentie.

De nieuw aangestelde voorzitter bracht hulde aan de aftredende voorzitter Mr. R. Victor. Hij herdacht zijn patroon, wijlen Mr. H. De Jongh, die steeds zijn beste krachten besteedde aan de Conferentie. Mr. A. Fimmers verklaarde met enthousiasme zijn functie te zullen vervullen en de Heer Stokhouder C. Smeesters ten slotte wenste hem in de Conferentie een nieuw voorspoedig jaar.

R.J.

MEDEDEELINGEN

TIJDSKRIF VIR HEDENDAAGSE ROMEINS-HOLLANDSE REG.

Met groot genoegen kondigen wij het herverschijnen aan van het vóór de oorlog ook in België gunstig bekend staande Zuid-Afrikaanse driemaandelijks «Tydskrif vir Hedendaagse Romeins-Hollandse Reg» (Elfde jg., nummer 1 en 2, Februarie-Mei 1948). Uitgever is J. H. De Bussy te Amsterdam. De abonnementsprijs (voor vier nummers) bedraagt 10 fl. De redactie bestaat thans voor de helft uit Noord-Nederlandse (meestal Leidse) en voor de helft uit Zuid-Afrikaanse leden. Redactiesecretaris is professor H. F. W. D. Fischer, uit Leiden. Het geheel komt vrij aardig voor en bevat een elftal artikelen (150 blz.) en boekbesprekingen.

Een kort overzicht van de inhoud moge een aansporing zijn voor de Vlaamse juristen om zich op dit hoogst belangrijke tijdschrift van onze stambroeders

uit Zuid-Afrika te abonneren: Prof. Dr. J. C. De Wet (Stellenbosch), *Gemene Reg of Wetgewing?*; Prof. Dr. J. C. Van Oven (Leiden), *Opmerkingen over de zogenaamde wilsgebreken in het Romeinse recht II*; Prof. Dr. J. C. De Wet, *Jan Voet* (Solank die Romeins-Hollandse reg in Suid-Afrika van toepassing blij, sal Voet se naam en sij werk blij leef); Prof. Dr. H. Ver Loren van Themaat, *Die Grondslag van die Volkereg*; Prof. Dr. E. Balogh, *World Peace and the Refugee Problem*, vervolg; Claviger, *Vermeende Beweegredes van die Wetgever*; Mr. V. G. Heimstra, *Wat beteken Artikel II van die Motorvoertuig-Assurantiewet?*; Prof. Dr. P. Van Warmelo, *Res en Res venditae*; R. W. Blackstock, *Die Donasie van Aandeel*; L. de V. van Winsen, *Eksepsie of aansoek vir besonderhede*; I. Goldblatt K. A., *'n Bakatel uit die regsstelsel van Suid-Wes Afrika*.

L. Th. M.

REVUE TRIMESTRIELLE DE DROIT CIVIL

De tweede aflevering (April-Juni) van de lopende jaargang van dit Franse tijdschrift, bevat een belangrijke bijdrage van Paul Durand, hoogleraar te Nancy, over «le rôle des agents de l'autorité publique dans la formation du contrat». Deze bijdrage sluit aan bij een vroegere van dezelfde auteur over de tussenkomst van de wetgevende macht bij het totstandkomen van overeenkomsten (verschenen in hetzelfde tijdschrift 1944, p. 73 e.v.). Eens te meer toont de studie van Durand aan, hoe het moderne recht in volle crisis en ontwikkeling is en hoe het publiek recht meer en meer in het gebied van het privaatrecht binnendringt. De hoogleraar van Nancy is van mening, dat naar middelen moet worden uitgezien om de rechten en vrijheden van de persoon te beschermen; hij spreekt de hoop uit, dat de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke jurist, broederlijk verenigd de strijd zouden aanbinden om te verhinderen, dat in de wereld van morgen, de rechten van de gemeenschap die van de persoon zouden doen vergeten en de prerogatieven van de openbare macht de essentiële vrijheden zouden smoren.

Naast een artikel van de hand van Mevr. H. Sinay over «Action paulienne et responsabilité délictuelle à la lumière de la jurisprudence récente», en de gewone rubrieken over literatuur, rechtspraak en wetgeving, is in deze aflevering nog een kroniek van het Zwitsers recht, geschreven door Prof. Karl Otfinger, opgenomen.

P. J.

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDS JURISTENBLAD. — Afl. 26 van 26 Juni 1948. — Prof. Mr. C. W. Van der Pot, De Grondwetsherziening 1948. — Mr. J. W. Bast, Woonruimtetwet. — Mr. N. Peereboom, Fritsje onnodig verontrust, met naschrift van Fritsje. — Mr. J. C. F. Warendorf, Engelse rechtstermen. — Prof. Mr. C. W. De Vries, De Raad van State.

WEEKBLAD VAN PRIVAATRECHT NOTARIS-AMBT EN REGISTRATIE. Nr 4038 van 19 Juni 1948. — Prof. Mr. M. H. Bregstein, De invloed van dwaling op rechtshandelingen. — K.A.J. Bierlaagh, Art. 9 en de besparingsvrijstelling der V.A.B.

Nr 4040 van 26 Juni 1948. — Jhr. Mr. C. M. O. Van Nispen tot Sevenaer, Is de staat gebonden aan overeenkomsten in zijn naam tijdens de bezetting gesloten? Heeft de hoge Raad de betekenis van het landoorlogregelement miskend? — F. M. Van Hasselt, Uitlegging van fiscale normen. — Prof. Mr. J. Offerhaus, Schadeverzekeringsrecht, door Prof. Mr. T. J. Dorhout Mees.